

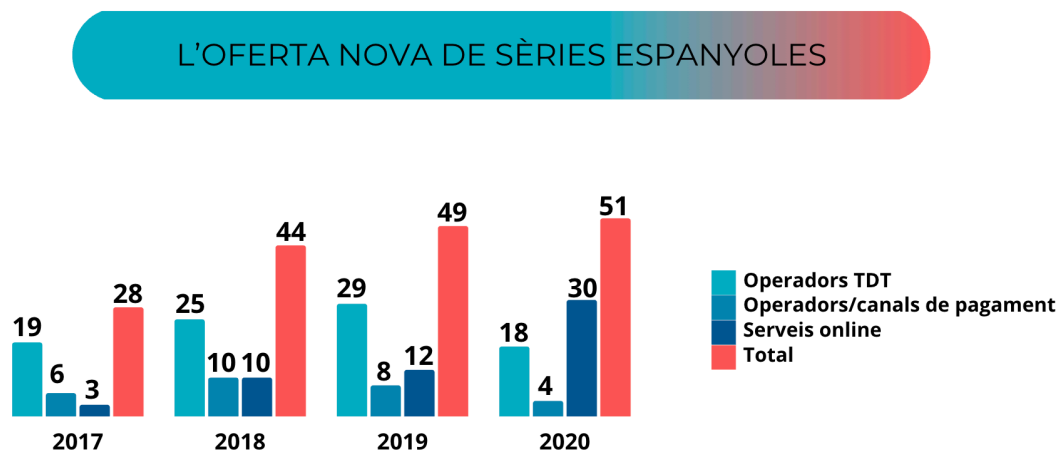
La producció de sèries a Espanya l'any 2020

ANNA MEDRANO | OCTUBRE 2021

El panorama audiovisual està canviant cada cop més. L'informe de les sèries a Espanya el 2020 ens ofereix dades molt significatives que demostren l'auge de les noves plataformes i canals de continguts. Les televisions tradicionals, amb problemes de pressupost, estan perdent el protagonisme i lideratge en l'estrena de sèries espanyoles. En aquest context, caldrà que apostin per noves estratègies com les col·laboracions. De fet, els darrers anys ja ens han deixat alguns exemples en aquest sentit.

El 2020 va ser, a més, l'any d'inici de la pandèmia de la Covid-19. El confinament va suposar l'aturada dels rodatges. Sens dubte, aquest és un factor a tenir en compte. Caldrà comprovar si aquesta aturada va afectar les produccions estrenades durant el 2020 o si els efectes es notaran el 2021. El present informe pretén seguir amb l'anàlisi de la ficció seriada estrenada el 2020 i comprovarem si aquesta àrea de la indústria televisiva ha crescut respecte dels informes anteriors.

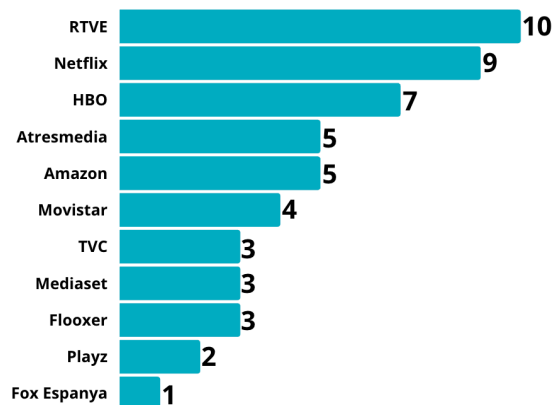
L'oferta nova de de sèries espanyoles¹

El 2020, i a diferència del que havíem vist els anys anteriors, els serveis online van liderar l'oferta de sèries televisives amb 30 produccions. Es tracta d'un gran creixement si tenim en compte que el 2019 havien estrenat dotze sèries. Els operadors TDT van viure la situació contrària, ja que van passar de 29 produccions seriades estrenades el 2019 a 18 el 2020.

Volum de novetats¹ en sèries espanyoles comptabilitzades, per operadors principals

VOLUM DE NOVETATS EN SÈRIES ESPANYOLES COMPTABILITZADES, PER OPERADORS PRINCIPALS

Font: elaboració pròpia.

¹Noves sèries i noves temporades de sèries existents

Centrant-nos en les televisions en obert, destaca RTVE amb deu sèries diferents. La meitat d'aquestes produccions estrenava la seva primera temporada (*HIT*, *Diarios de la cuarentena*, *Neboa*, *Historias de Alcafran* i *Mercado central*), mentre que les cinc restants estrenaven noves temporades (*Cleo & Cuquin*, *Cuéntame cómo pasó*, *El ministerio del tiempo*, *Servir y proteger* i *Acacias 39*). Malgrat que RTVE segueix sent la cadena líder quant a sèries estrenades el 2020, el nombre decreix respecte al 2019. Es va passar de les 13 sèries del 2019 a la desena del 2020.

Les audiències de les sèries amb primera temporada van oscil·lar entre els 900.000 i el milió i mig d'espectadors. *HIT* va obtenir un 9,3% de quota de pantalla i va superar el milió i mig d'espectadors. Una mica més modestos van ser els resultats de *Diarios de la cuarentena*, que va ser seguida per 1.337.000 espectadors aproximadament. Per la seva banda, la quota de pantalla de *Neboa* va ser del 8,4% i l'audiència mitjana va ser d'1.253.000 espectadors. Les audiències d'*Historias de Alcafran* es van situar una

mica per sota, ja que van sobrepassar escassament el milió d'espectadors i la quota de pantalla no va arribar al 7%. En relació amb *Mercado central*, el total d'espectadors es va quedar per sota del milió.

Amb uns resultats pràcticament idèntics als de l'any 2019, *Cuéntame* va mantenir el seu èxit d'audiències. La temporada 21 de la sèrie va tenir una mitjana de 2.209.000 espectadors. Certament, la xifra és força inferior a l'obtinguda anys enrere. La segona temporada, per exemple, va ser vista per més de set milions d'espectadors. No obstant això, la sèrie ha aconseguit perviure en el temps i mantenir una audiència fidel.

El Ministerio del tiempo és una altra sèrie destacada de La 1. El 2020 va estrenar la quarta temporada amb una mitjana d'1.313.000 espectadors. Malgrat que no es tracta d'una gran audiència, la sèrie s'ha definit com un fenomen a internet, ja que des dels seus inicis, el febrer de 2015, hi ha hagut una forta comunitat de fans molt actius a xarxes socials.

Igual que en anys anteriors, *Servir y proteger* va conservar el milió d'espectadors de mitjana. *Acacias 38* també va tenir una audiència molt similar a la de temporades anteriors, amb una mitjana aproximada de 800.000 espectadors. *Cleo & Cuquin* és una sèrie d'animació produïda per Anima Kitchent per a RTVE. La primera temporada va emetre's el 2018 i el gener del 2020 es van estrenar els episodis de la segona temporada.

La cadena pública catalana va estrenar la segona temporada de *Les de l'hoquei*, amb uns resultats d'audiència que es van consolidar i fins i tot van millorar lleugerament els de la temporada anterior. Uns 350.000 espectadors van seguir setmanalment aquesta ficció catalana. Pel que fa a *La fossa*, es va emetre la primera temporada, amb una mitjana de 205.000 espectadors. *Com si fos ahir*, el serial diari de les sobretaulas, va seguir amb bons resultats d'audiència, ja que va ser vist per uns 260.000 espectadors. Telecinco, del grup Mediaset, va estrenar episodis de les sèries *Vivir sin permiso*, *La que se acerca* i *Madres: amor y vida*. Només aquest darrer títol estrenava la temporada 1 i va aconseguir una mitjana de més d'un milió d'espectadors. En el cas de *Vivir sin permiso*, el 2020 es van emetre episodis de la segona temporada. Les dades d'audiència van ser sensiblement inferiors a les de la temporada anterior, ja que es va passar de 2.700.000 espectadors aproximats als dos milions i escaig. *La que se acerca* és ja un clàssic de la graella de Telecinco. El 2020 s'estrenava la dotzena temporada. L'audiència de la sèrie va decaure de forma considerable, ja que per primer cop va restar per sota dels dos milions d'espectadors. De fet, la mitjana es va quedar en el milió i mig.

Antena 3 no va estrenar nous títols durant el 2020, però sí nous episodis de les sèries *Amar es para siempre* (temporades 8 i 9) i *El secreto de Puente Viejo* (temporada 12). Tinguem en compte que noves produccions d'Atresmedia van estrenar-se a través del servei Atresplayer. En alguns casos, com *La valla*, la preestrena va ser a Atresplayer per emetre's posteriorment en obert a Antena 3. La

sèrie *Veneno*, en canvi, només va poder veure's a través d'Atresplayer. En el cas de *Perdida*, la preestrena del primer episodi es va fer a Atresplayer Premium, però quatre dies més tard es va emetre a Antena 3.

Ni Cuatro, del grup Mediaset, ni La Sexta, del grup Atresmedia, no van estrenar cap sèrie espanyola durant el 2020. Tampoc els altres canals en obert d'aquests grups televisius no van oferir nous capítols de sèries, però sí que van programar reposicions de sèries estrenades anys enrere a les seves cadenes principals.

Pel que fa al canal de pagament Movistar, va programar quatre ficcions seriades noves durant el 2020. Els capítols de les sèries *Nasdrovia*, *Dime quién soy* i *Antidisturbios* eren de la primera temporada i *Mira lo que has hecho*, creada i protagonitzada per l'humorista Berto Romero, estrenava la tercera temporada. El nombre de sèries espanyoles estrenades a Movistar durant el 2020 es va reduir a la meitat en comparació amb el 2019.

Fixant-nos ara en els serveis online, observem un gran creixement del nombre de sèries estrenades el 2020 si el comparem amb els anys anteriors. Les tres sèries espanyoles estrenades el 2017 passaven a ser-ne trenta el 2020. L'increment ha estat, doncs, extraordinari, sobretot durant el 2020. Mentre el 2019 s'oferien 12 sèries espanyoles d'estrena, el 2020 el nombre augmentava fins a les 30 sèries.

Destaca especialment el cas de Netflix, amb nou produccions que estrenaven episodis. Només dues d'aquestes tenien diverses temporades: *La casa de papel* (temporada 4) i *Élite* (temporada 3). Les altres set sèries eren completament noves: *El desorden que dejas*, *Los favoritos de Midas*, *Valeria*, *La línea: la sombra del narco*, *El día menos pensado*, *Alguien tiene que morir*, *A cantar*.

D'altra banda, HBO va viure també un gran augment de les sèries espanyoles estrenades. El 2019 només s'estrenaven episodis de dues produccions, però el 2020 van ser-ne set. *Vota a Juan* arribava a la segona temporada, però la resta de sèries eren noves: *El último show*, *Un sueño real*, *30 monedas*, *El estado contra Pablo Ibar*, *Por H o por B* i *Agua seca*.

Amazon va estrenar cinc sèries el 2020, quatre més que l'any anterior. *El pueblo* i *Pequeñas coincidencias* estrenaven la temporada 2. Les altres sèries emetien la primera temporada: *Caronte*, *Desaparecidos* i *Tapas by Daniel de Toro*.

Flooxer i Atresplayer Premium van estrenar tres produccions de ficció el 2020. Es tracta de dues plataformes del grup Atresmedia. Les sèries de Flooxer van ser: *Comando squad*, *La rabia*, *Campamento albanta* i *Gente hablando*. Els títols d'Atresplayer Premium són: *Perdida*, *La valla* i *Veneno*.

Playz és una plataforma digital de RTVE amb contingut destinat especialment al públic adolescent i jove. El 2020 va estrenar *Grasa* i *Drama*. Per al present estudi també s'ha revisat l'oferta seriada de la plataforma de Mediaset Mitele, però no s'ha trobat cap sèrie espanyola estrenada el 2020. Abunden, principalment, telenovel·les de producció

turca i sèries espanyoles anteriors. Així mateix, tampoc no hi ha hagut cap estrena exclusiva al 3alacarta de TV3.

Per últim, Fox España va estrenar *Vis a vis. Oasis*. La sèrie deriva de *Vis a vis*, una producció de Globomedia i FOX Networks per a Atresmedia inicialment i per a HBO España posteriorment. Les dues primeres temporades es van estrenar a Antena 3 i les dues darreres a HBO.

Productores amb més d'una sèrie estrenada¹ en plataformes de televisió i vídeo a Espanya, el 2017, 2018, 2019 o 2020

PRODUCTORES AMB MÉS D'UNA SÈRIE ESTRENADA EN PLATAFORMES DE TELEVISIÓ I VÍDEO A ESPANYA, EL 2017, 2018, 2019 O 2020

	2017	2018	2019	2020	Total període 2017-2020
Bambú producciones	3	1	4		8
Globomedia	3	3	2	4	12
Boomerang TV	3	3	4	2	12
Plano a plano	2	4	3	3	12
La competencia	2	1			3
Diagonal TV	1	3	4	1	9
Grupo ganga	1	2	1	1	5
Melodía Producciones			2		2
Contubernio			2	2	4
Alea Media				2	2
Atresmedia				2	2
Movistar				2	2
Nueva Línea Producciones				2	2
Vaca films				2	2

Font: Elaboració pròpia

¹Noves sèries i noves temporades de sèries existents

El 2020 observem certs canvis en relació amb les principals productores de sèries de televisió. Algunes productores ja assentades des de fa anys aconsegueixen mantenir-se, com Globomedia, Boomerang TV o Plano a plano, però destaca la caiguda en la producció de Bambú produccions. Mentre el 2019 havia produït 4 títols, el 2020 no va produir cap de les sèries de televisió estrenades. Pel que fa a La Competencia, una productora que s'havia encarregat de diferents sèries anys enrere, no ha aconseguit consolidar-se. Ans al contrari, no va produir cap sèrie de ficció ni el 2019 ni el 2020. Moltes d'aquestes productores s'han instal·lat en el mercat audiovisual de les sèries mitjançant programes de ficció que han assolit un èxit determinat i es mantenen en antena des de fa temporades. És el cas, entre altres, de Boomerang TV, que seguia amb la producció de les sèries *Acacias 38* (TV1), que el 2020 estrenava la sisena temporada, i *El secreto de Puente Viejo* (Antena 3), amb l'emissió de la dotzena temporada. Destaca especialment Globomedia, que el 2020, fos en solitari o en

col·laboració amb altres productores, va col·locar quatre sèries a diferents canals o plataformes. Ens referim a *El Ministerio del tiempo* (RTVE), *Vis a vis*, *Oasis* (Fox), *Nasdrovia* (Movistar) i *Por H o por B* (HBO).

Malgrat la certa continuïtat de les principals productores de sèries durant els darrers anys, el 2020 han despuntat altres empreses quant al volum de producció. Alea Media, per exemple, ha produït dues sèries emeses a Telecinco: *Vivir sin permiso* i *Madres: amor y vida*. La productora del grup Atresmedia també va produir dues sèries el 2020: *Pequeñas coincidencias* i *Perdida*. També són dues les produccions assumides per Nueva línea producciones, ambdues emeses a Televisió Espanyola: *Historias de Alcafran* i *Mercado central*. Per la seva banda, Vaca films va produir *El desorden que dejas* i *Antidisturbios*.

Pel que fa a d'altres productores consolidades, Plano a plano va continuar produint capítols de *Servir y proteger* (TV1), amb l'emissió de la cinquena temporada. A més, va produir dues noves ficcions el 2020: *Valeria*, que es va estrenar a Netflix, i *Desaparecidos*, una de les novetats d'Amazon.

Podem citar també el cas de Contubernio, que és una productora que va aconseguir produir dues sèries el 2019 i que no trobàvem als llistats de productores amb més d'una sèrie dels anys 2017 i 2018. El 2020 aconseguix mantenir-se amb dues produccions, ja que va seguir produint nous capítols de *La que se avecina* (temporada 12) i *El pueblo* (temporada 2).

Conclusions

El 2020 es produeix un gran canvi en l'oferta de sèries de ficció, ja que per primer cop els serveis online lideren l'oferta de sèries espanyoles en detriment de la televisió en obert. Sobresurten, en aquest sentit, les plataformes Netflix, amb nou sèries, i Amazon, amb l'emissió de cinc sèries. Mentre que els grans pronòstics per a Netflix quant a l'estrena de sèries no es van complir el 2019, ja que el gegant internacional només va estrenar dues sèries, sí que s'han materialitzat l'any 2020.

Certament, RTVE va ser la cadena líder quant a l'oferta de nous continguts de sèries, però els canals de TDT en el seu conjunt van estrenar divuit produccions seriades, mentre que els serveis online van arribar a les trenta estrenes. Cal esmentar, però, que serveis com les noves plataformes digitals creades per les televisions tradicionals ofereixen cada cop més continguts seriatos de producció espanyola. Destaquen els casos de Flooxer, del grup Atresmedia, i de Playz, de RTVE.

Com a televisió de pagament, Movistar + és la que va estrenar més sèries espanyoles, però va perdre pistonada en comparació amb l'any anterior, ja que va passar de l'estrena de vuit sèries el 2019 a tan sols quatre el 2020.

Tot plegat certifica els canvis del panorama audiovisual català i espanyol. Es preveu que els serveis online segueixin a l'alça i que les televisions en obert continuïn buscant noves estratègies i col·laboracions per no quedar-se enrere. Per a les productores,

aquesta situació obre un nou ventall de possibilitats. Cada cop més les productores amplien la mirada i no es limiten a produir per als canals de la TDT. De fet, les productores que el 2020 aconseguen estrenar més d'una sèrie ho feien tant als canals en obert com als serveis online. Haurem d'estar atents als anys que venen per ratificar el bon estat de la ficció seriada i el protagonisme dels nous operadors en aquest mercat audiovisual. Sembla que el 2020 no ha patit les conseqüències de la Covid-19 en la producció de sèries, però caldrà comprovar si el 2021 es deixen sentir els efectes del confinament del 2020 i de la pandèmia.